

La UGT i el sindicalisme obrer al Vallès Oriental durant la Guerra Civil

Ponències
Anuari del
Centre d'Estudis
de Granollers
2009

111

Resum: *Després de dècades d'hegemonia anarcosindicalista en l'àmbit sindical català, l'esclat de la Guerra Civil va representar l'ascens d'un nou sindicalisme. Per primer cop en la història de Catalunya, el sindicalisme d'inspiració marxista, representat per la UGT, va ser capaç de qüestionar la tradicional preeminència confederal. El Vallès Oriental no fou aliè a aquests canvis, i també va experimentar un creixement important del sindicat marxista, llavors en estreta dependència del PSUC. En aquesta ponència s'analitza sota diversos paràmetres la realitat del moviment sindical a la nostra comarca durant el període 1936-1939, amb especial atenció a l'evolució de la UGT.*

La història del sindicalisme marxista a Catalunya fins a la Guerra Civil és la història d'un fracàs. El projecte representat per les sigles del PSOE i la UGT mai va aconseguir superar una situació de veritable marginalitat davant la força, gairebé hegemonia, primer de les societats i després dels sindicats anarcosindicalistes, representats a partir de 1911 per les sigles de la CNT. És el que Pierre Vilar anomenà l'«excepcionalitat catalana». És a dir, el fet de ser Catalunya l'única zona industrial europea avançada on el sindicalisme marxista o socialdemòcrata no era majoritari, malgrat que la UGT fou creada a Barcelona el 1888. Una situació que els mateixos dirigents socialistes espanyols hagueren d'acceptar resignadament, com ens ho demostra el trasllat de la direcció de la UGT de Barcelona a Madrid el 1899, o bé la coneguda frase d'Antonio García Quejido: «Del Ebro para allá, para ellos [els anarquistas]».¹

Així doncs, no ens ha d'estranyar que nombroses zones de Catalunya romanguessin ermes d'implantació sindical marxista durant decennis. El Vallès Oriental i la seva capital en són un bon exemple.

¹ Per a una visió de la UGT anterior a la Guerra Civil, vegeu: David Ballester, *Marginalitats i hegemonies. La UGT de Catalunya, 1888-1936*, Barcelona, 1996.

La UGT mai va ser capaç de portar a terme un projecte engrescador per a amplis sectors del proletariat català, en bona part perquè la seva proposta no s'adaptava al teixit socioeconòmic del país i tampoc tenia en compte quina era la tradició i els paràmetres d'actuació tradicionals dels obrers catalans. Va haver d'esperar força anys per esdevenir una veritable alternativa a l'anarcosindicalisme.

Així, podem constatar que fins al 1934 la presència ugetista a la comarca havia estat nul·la; el primer sindicat a ingressar en els seus rengles va ser el de Treballadors de la Terra de Martorelles, tal com consta en la documentació del II Congrés del Secretariat Regional de la UGT de Catalunya d'aquell any.² Per a un segon ingrés caldria esperar a les vigílies del cop d'estat que havia de conduir a la Guerra Civil, el juny de 1936, amb la incorporació del sindicat d'oficis diversos de Sant Feliu de Codines, amb 206 afiliats. És a dir, només podem constatar la presència en els rengles del sindicat socialista de dos sindicats en prop de mig segle d'història,³ i ambdós d'escassa rellevància. En canvi, i sense ser el Vallès Oriental una de les zones de més implantació de la CNT, aquesta va tenir una presència estable a la comarca, amb la capital, Mollet i Sant Feliu de Codines com a nuclis més importants. Aquests tres sindicats participaren en el Ple Regional de Sabadell l'abril del 1932, en representació, segons les xifres confederals del moment i que cal valorar com de sobredimensionades, de 3.000, 3.000 i 100 afiliats respectivament.⁴ Retrospectivament, les xifres d'aquesta afiliació confederal a la comarca serien les següents: 2.800 afiliats el 1919, un sostre en els anys republicans de 6.100 afiliats el 1932, xifra que representava vora un 10 per cent del total de la població, que davallaria a 2.500 just abans de l'inici de la guerra (un 3.8 per cent de la població).⁵

² *I Asamblea de la UGT*, Barcelona, 1934.

³ A partir de les actes de l'Executiva Nacional i el Comitè Nacional de la UGT del període. Fundación Pablo Iglesias (FPI), Madrid.

⁴ Els delegats de Granollers foren Isidre Casals i Joan Marcet; el de Mollet, Eliseo Valls; i el de Sant Feliu de Codines, Josep Vidal. *Confederación Regional del Trabajo de Cataluña. Actas del pleno regional de sindicatos convocado para los días 24, 25, 26, 27, 28, 29 y 30 de abril de 1932 en Sabadell*, Archivo General de la Guerra Civil /Salamanca (AGGC/S), PS Barcelona 932.

⁵ Susanna Tavera, Eulàlia Vega, «L'afiliació sindical de la CRT de Catalunya: entre l'eufòria revolucionària i l'ensulsiada confederal, 1919-1936», a *Revolució i socialisme, Col·loqui Internacional, 14-15-16 desembre 1989*, Barcelona, 1989, pàg. 343-363.

Amb l'esclat de la Guerra Civil, l'entramat social i polític del país experimentà un canvi ràpid i profund. A Catalunya es va produir un veritable procés de sindicació de la societat, tant per la força que varen adquirir les forces sindicals en els primers moments del conflicte, com pel consegüent decret de sindicació obligatòria promulgat per la Generalitat l'agost del 1936. En aquest context, la sindicació es va fer necessària per portar a terme nombroses activitats, entre altres accedir a un lloc de treball, en una societat que estava portant a terme unes profundes transformacions socio-econòmiques.

Es va arribar a aquest nou marc des d'un punt de vista polític i sindical marcat pel fracàs dels Fets d'Octubre de 1934 i la repressió que el govern radical cedista va aplicar a continuació d'aquests esdeveniments. Durant l'any 1935, les forces polítiques d'inspiració marxista van posar en marxa un procés unitari que havia de liquidar l'esmicolament que havia caracteritzat els partits polítics i sindicats marxistes catalans fins aquell moment, però el resultat no fou la formació d'un únic partit en aquest àmbit ideològic, sinó de dos. El Partit Obrer d'Unificació Marxista (POUM) fou creat a finals del 1935 a partir de la fusió del Bloc Obrer i Camperol (BOC) i l'Esquerra Comunista (EC), mentre que quatre altres forces van donar lloc a la formació del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC), pocs dies després del fracassat cop d'estat del 19 de juliol. Les quatre forces foren la Unió Socialista de Catalunya (USC), el Partit Català Proletari (PCP), el Partit Comunista de Catalunya (PCC) i la Federació Catalana del PSOE (FC PSOE).

En l'àmbit sindical, aquestes tendències unitàries també es van posar de manifest. La CNT va recuperar una petita part dels sindicats que havien estat expulsats en el període 1932-1933, i la UGT va esdevenir el pal de paller on van convergir diverses formacions sindicals d'inspiració marxista. Significativament aquest procés es va produir quan l'uguetisme català estava travessant la crisi interna més greu de la seva història, amb l'expulsió dels seus dos secretaris i la successió, des de primers de 1936, d'un seguit de direccions febles. La UGT es va beneficiar de l'innegable patrimoni històric que tenien les seves sigles, i sobretot del pes que tenia l'organització a la resta de l'Estat, que llavors estava encapçalada per Francisco Largo Caballero. En conseqüència, durant la primavera del 1936 la feble UGT catalana del moment va veure com la seva afiliació s'incrementava a partir de l'ingrés de nombrosos sindicats autònoms i d'altres que s'havien escindit dos anys abans, quan es va crear la Unió General de Sindicats Obrers de Catalunya (UGSOC),

d'estreta relació amb la USC. Però tal com hem pogut apreciar, en aquest innegable creixement quantitatiu no hi va haver participació de sindicats procedents del Vallès Oriental.

Arribats al maig juny de 1936, va aconseguir el control de la UGT catalana un nou equip dirigent, format per comunistes (Josep del Barrio, Antoni Sesé, Tomás Molinero, Miquel Ferrer) i joves socialistes «terceristes» (Antoni López Raimundo, Vilar Vitoria), que en un veritable cop de força, completament al marge dels estatuts i de la direcció central, coparen el Secretariat Regional i donaren un gir a la seva línia d'actuació fins aquell moment, que quedà ben palesa al cap de poques setmanes en identificar-se amb la línia seguida pel PSUC.

Esclatada la guerra, des del punt de vista sindical es va passar a viure una situació completament nova, representada per una bipolarització d'aquest àmbit per les dues centrals majoritàries: la CNT i la UGT. En aquest nou context, la classe treballadora, amb les armes a la mà, va posar en marxa un procés revolucionari que va anar acompanyat de l'assumpció d'àmplies parcel·les de poder. Els sindicats van participar directament en la gestió econòmica, i van assolir responsabilitats en l'àmbit polític i fins i tot el militar. Aquesta situació va ser reconeguda *de facto* per la Generalitat, a través de l'esmentat decret i l'acceptació de les col·lectivititzacions que s'havien portat a terme en les indústries.

Els anarcosindicalistes partien amb unes indubtables posicions d'avantatge. Malgrat les repetides crisis del període republicà, traduïdes en escissions i expulsions, mantenien la seva tradicional hegemonia en el panorama sindical català, i també es van beneficiar de l'allau de nous afiliats que va representar la nova situació. Tanmateix, va ser la UGT qui va sortir més beneficiada de l'allau de sindicats autònoms i d'obers sense afiliació prèvia que ara passaren a engruixir els seus rengles, empesos per la necessitat de tenir un carnet. La «nova» UGT del moment va esdevenir ràpidament una veritable organització de masses, en acollir en els seus rengles un espectre molt ampli de forces sindicals que veien completament anorreades les seves expectatives de portar a terme una actuació autònoma. Una bona part d'aquest creixement va procedir de la innegable necessitat d'aixoplugar-se sota el paraigua protector d'un carnet i d'una organització, però també cal fer esment del paper que van tenir en aquest procés d'expansió diversos sindicats amb una tradició sòlida, que hi anaren ingressant en un degoteig constant al llarg de l'estiu de 1936.

En aquest sentit cal parlar de la Federació Obrera de Sindicats de la Indústria Gastronòmica (FOSIG), dels sindicats del Partit Obrer d'Unificació Marxista (POUM), organitzats en la Federació Obrera d'Unitat Sindical (FOUS), passant per formacions de caràcter nacionalista com ara el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i la Indústria (CADCI), la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya (FNEC) i l'Associació de Funcionaris de la Generalitat. Òbviament, a aquesta relació s'han d'afegir els sindicats d'Oposició de Manresa i la Federació Local de Sabadell, ambdós amb un passat cenetista recent. Si a aquesta important relació de nouvinguts, hi sumem un ampli contingent de sindicats autònoms, que preferien la UGT com a garantia de moderació davant el radicalisme dels seus rivals cenetistes, entendrem molt millor per què per primer cop en la història de Catalunya un sindicat marxista va esdevenir una veritable organització de masses, fins i tot amb capacitat per a amenaçar el tradicional avantatge de la CNT en implantació i extensió sindical. La presència en els rengles ugetistes d'aquest conjunt de forces sindicals desmenteix la conversió de la UGT en una organització formada bàsicament per burgesos i «colls blancs», com s'ha intentat fer veure des de determinats sectors historiogràfics.⁶

El Vallès Oriental, evidentment, no va romandre al marge del que la premsa ugetista qualificà de «marejada ascensional», que va portar el sindicalisme d'inspiració marxista a igualar, si no a superar per un petit marge, les forces confederals en el conjunt de Catalunya.⁷ Les xifres no deixen cap marge al dubte. D'uns 40.000 afiliats que comptava la UGT abans del juliol del 1936, arribà a sumar-ne 486.000, distribuïts en 26 federacions d'indústria i un total de 2.611 sindicats el 1938, en tant que el 1934 només en comptava 222. Una situació d'aquest tipus portà el sindicat a estendre's per totes les comarques del país, i tenir presència en 968 municipis i poblacions catalanes. Tot aquest procés va anar acompanyat d'una veritable proliferació d'òrgans de premsa, en ocasions compartint capçalera amb el PSUC, amb un total de poc

⁶ Per a qualsevol referència a la UGT catalana del període bèl·lic, vegeu: David Ballester, *Els anys de la guerra. La UGT de Catalunya durant la Guerra Civil, 1936-1939*, Barcelona, 1998.

⁷ Per a la Guerra Civil al Vallès Oriental, vegeu: Joan Garriga, *Revolta i Guerra Civil a la Garriga (Vallès Oriental), 1936-1939*, Argentona, 1986; Joan Garriga i altres, *Granollers, 1936-1939: Conflicte revolucionari i bèl·lic*, 2 vol., Barcelona, 1989 i 1990; M. Àngels Suárez, *La Segona República i la Guerra Civil a Mollet del Vallès*, Mollet, 2000; M. Àngels Messeguer, *Segona República, Guerra Civil i primer franquisme a Parets del Vallès*, Parets del Vallès, 2007; Joan Garriga i Eduard Navarro, *Les Franqueses del Vallès: els anys de la Segona República (1931-1939)*, Les Franqueses, 2008.

més d'un centenar, una xifra comparable a la d'òrgans de tot tipus que van publicar la CNT-FAI i les Joventuts Llibertàries en els anys de guerra. A Granollers es va publicar el setmanari *Falç i martell* (1937), que va aparèixer el 6 de març de 1937 com a «Òrgan de la Unió General de Treballadors de Granollers i comarca» amb una periodicitat setmanal, i que sortia a la venda cada dissabte, mentre que a Parets, seguint amb la premsa ugetista, va aparèixer *Butlletí*. Per la seva banda, la CNT editava a la capital comarcal el també setmanari *Orientaciones nuevas*.⁸

Indubtablement, el Vallès Oriental també es va veure afectat per aquests canvis quantitius, i Granollers va esdevenir el centre d'una important federació comarcal de la UGT de Catalunya, més tenint en compte que havia estat una zona pràcticament erma d'implantació sindical marxista fins aquelles dates. La comarca assolí la xifra de 94 sindicats, amb un total estimat d'uns 7.000 afiliats, un 11 per cent de la població comarcal. Aquest increment procediria tant de l'ingrés de sindicats autònoms forçats per l'esmentada situació de bipolarització sindical existent, com dels efectes del decret de sindicació obligatòria. Respecte a això, és significatiu apreciar que els efectius dels cinc sindicats dels quals tenim dades d'afiliació anteriors a l'inici del conflicte bèl·lic, van multiplicar per quatre el nombre dels seus afiliats en aquests moments, i van passar de 420 a 1.646 en uns mesos per la doble circumstància acabada d'esmentar.

Pel que fa referència al ritme d'ingressos de sindicats de la comarca als rengles del Secretariat Regional ugetista, es correspon amb el que es dona a la resta de comarques catalanes. Coneixem la data d'ingrés de 63 d'aquests sindicats, un 68 per cent, i en la majoria de casos el procés fou el de la constitució d'un sindicat d'oficis diversos, majoritàriament format per camperols, que en alguns indrets i en el decurs dels mesos crearia el seu propi sindicat pagès adherit a la Federació Catalana de Treballadors de la Terra. En el cas de Castellterçol, sabem que el seu sindicat d'oficis diversos comptava 93 afiliats l'estiu de 1936, dels quals 48 eren manobres, que constituïrien el propi sindicat del ram de l'Edificació en el mes de setembre. Al costat dels esmentats sindicats d'oficis diversos (28 sindicats) i de pagesos (17), a la comarca tingueren un pes significatiu els del ram fabril i tèxtil (15), a més dels metal·lúrgics, de creació tardana i probablement relacionats amb l'establiment,

⁸ Tenia la redacció al carrer Clavé, número 31.

Ponències

a les localitats corresponents, de centres de producció relacionats amb la indústria de guerra (Aiguafreda, les Franqueses, Montornès, Sant Feliu de Codines, Sant Fost de Campsentelles). Evidentment, Granollers és un cas a part, en concentrar-se a la capital un seguit d'activitats econòmiques i de serveis que forçosament diversifiquen la composició dels seus sindicats: vestit, arts blanques, FNEC, treballadors municipals, banca i borsa, barbers, ferroviari, etc.

Pel que fa referència a la població comarcal afiliada a la UGT, l'11 per cent resultant és inferior a la mitjana del sindicat al conjunt del país, vora un 17 per cent, i lluny, per exemple, del Vallès Occidental, on l'entrada de la poderosa Federació Local de Sabadell als rengles ugetistes va representar que aquesta comarca esdevingués un dels epicentres del sindicalisme marxista del període, amb un sostre d'un 26 per cent del total de la població comarcal afiliada. Si comparem aquestes xifres amb les de la CNT, podem apreciar que els confederals mantingueren la seva posició capdavantera, tant en el conjunt comarcal, amb 9.000 afiliats, com a Granollers, on els 4.000 anarcosindicalistes superaven amb escreix els 1.300 afiliats ugetistes.

En l'àmbit on sí que el sindicalisme marxista va aconseguir superar el cenetista fou en el de l'extensió comarcal. Dels 42 municipis de la comarca, la UGT assolí representació en 35, i només restaren al marge d'aquest procés Canovelles, Castellcir, la Llagosta, Sant Quirze Safaja, Tagamanent, Vallromanes i Vilanova de la Roca. A més, cal afegir a les localitats amb sindicat ugetista, quatre pobles o veïnats més, sense la condició de municipi: Figaró, Riells del Fai, la Riera i Sant Mateu de Montbui. En canvi, la CNT constituí un sindicat en 30 municipis del Vallès Oriental.⁹

En conjunt, aquestes xifres són prou clarificadoros respecte al creixement que experimentà el sindicalisme d'inspiració marxista al Vallès Oriental durant la Guerra Civil, on, com en altres contrades catalanes durant aquells anys crucials, va ser capaç, per primer cop en la seva història, de qüestionar la tradicional hegemonia anarcosindicalista en aquest àmbit.

David Ballester i Muñoz

Universitat Autònoma de Barcelona

⁹ Les dades referents a la CNT procedeixen de *Confederación Regional del Trabajo de Cataluña. Sección comarcas. Estadísticas sindical y política*, AGGC/S PS Barcelona 432, i de la relació de sindicats de pagesos publicada a *Campo. Órgano de la Federación Regional del Campo*. AIT, 31-7-1937.

ANNEX I			
SINDICATS DE LA UGT DE CATALUNYA AL VALLÈS ORIENTAL DURANT LA GUERRA CIVIL ¹⁰			
MUNICIPI / SINDICAT	DATA DE CONSTITUCIÓ	DATA D'INGRÉS UGT ¹¹	AFILIATS 1936 / 1937 / 1938 ¹²
AIGUAFREDA			
Indústria del transport	1.7.1937	10.7.1937	/15
Fabril i tèxtil		1.7.1937	/106
Metal·lúrgic		19.6.1937	/26
Oficis diversos	20.4.1934	15.9.1936	/120
Construcció		1.7.1937	/45
L'AMETLLA DEL VALLÈS			
Oficis diversos		9.1936	/37
BIGUES I RIELLS			
Oficis diversos	12.7.1936	28.8.1936	/28
Fabril i tèxtil	12.7.1936	5.8.1936	/54
CAMPINS			
Oficis diversos	21.7.1936	30.12.1936	/35
Treballadors de la terra			
CÀNOVES			
Oficis diversos			/27
CARDEDEU			
Oficis diversos		21.9.1936	40/96
CASTELLTERÇOL			
Oficis diversos		6.9.1936	93/43
Construcció		8.9.1937	48/51
Fabril i tèxtil			/333
FIGARÓ			
Oficis diversos		1.1937	/31
FOGARS DE MONTCLÚS			
Oficis diversos ¹³		23.8.1936	67/68
Treballadors de la terra		10.1937	/60
LES FRANQUESES			
Oficis diversos	1.2.1937	1.2.1937	/49
Metal·lúrgic		1938	//17

¹⁰ Relació d'elaboració pròpia a partir de censos, informes, relacions, fitxes i documentació diversa localitzada a l'AGGC/S i la FPI, a més de «Sindicatos de oficios varios de la comarca del Vallés Oriental. Granollers. Vegueria I» i «Sindicatos de Industria UGT en la comarca del Vallés Oriental. Granollers. Vegueria I», ambdues relacions sense data, però probablement de la segona meitat de 1937. AGGC/S PS Barcelona 1.210.

¹¹ En el cas de disposar de diverses dates d'ingrés (Secretariat Regional, Federació Regional, Federació Nacional), s'ha triat la més antiga. Aquesta no implica que el sindicat no pogués estar constituït amb anterioritat, atès que la data que s'incloua en aquests tipus de documents feia referència normalment a la de la formalització de l'ingrés.

¹² Quan hem localitzat diverses xifres d'afiliats corresponents al mateix any, s'ha escollit la més alta.

¹³ La seu del sindicat es trobava a l'«Ex-Rectoria de Moscaroles». El novembre de 1936 el seu president era Josep Garriga, i el secretari Francesc Jubany. Dels 67 afiliats en aquesta data, 60 eren pagesos. AGGC/S PS Barcelona 1.435.

ANNEX I SINDICATS DE LA UGT DE CATALUNYA AL VALLÈS ORIENTAL DURANT LA GUERRA CIVIL			
MUNICIPI / SINDICAT	DATA DE CONSTITUCIÓ	DATA D'INGRÉS UGT	AFILIATS 1936 / 1937 / 1938
LA GARRIGA			
Construcció		10.4.1937	/58
Fabril i tèxtil		6.4.1937	/45
Treballadors sanitaris		17.8.1937	/42
Oficis diversos		28.11.1938	//35
Transport			/14
Fusta			
GRANERA			
Construcció			
GRANOLLERS			
Oficis diversos		8.1936	217 (s/d)
Obrer metal·lúrgic		11.10.1936	/42
Treballadors municipals		1.10.1936	/36
Banca i borsa	5.3.1935	12.5.1935	33/51
Fabril i tèxtil		10.2.1937	/170
FCTE (FETE)		5.7.1936	14/138
Transport mecànic	20.7.1935	26.7.1936	/43
Mercantil		2.7.1936	/123
Vestit	25.7.1936	25.7.1937	/150
Ram de l'aigua			
Arts blanques			//77
Barbers			
FNEC		8.8.1936	140
Nacional Ferroviari MZA			55 (s/d)
Nacional Ferroviari Nord			65 (s/d)
Element directiu de la indústria tèxtil			23 (s/d)
Rebosters i pastissers			16 (s/d)
Viatjants, corredors i repr.			28 (s/d)
Edificació		15.12.1937	/30
GUALBA			
Oficis diversos ¹⁴		22.8.1936	49
LLIÇÀ D'AMUNT			
Fabril i tèxtil			92/91
Oficis diversos		11.9.1936	134
LLIÇÀ DE VALL			
Oficis diversos			
LLINARS			
Oficis diversos	5.9.1936	10.12.1936	32/108
Fabril i tèxtil			/50
Treballadors de la terra			
MARTORELLES DE BAIX			
Oficis diversos			11 (s/d)

¹⁴ La seu del sindicat es trobava a «Anomenat botiga del establiment de la plaza (sic)». El seu president l'octubre de 1936 era Josep Parera. Els 46 afiliats cotitzants en aquesta data es distribuïen en els següents oficis: 4 pica-pedrers, 10 vaquers, 18 camperols, 8 peons, 3 buscarols (sic), 1 xofer, 1 escorxador i 1 metal·lúrgic. AGGC/S PS Barcelona 1.435.

ANNEX I SINDICATS DE LA UGT DE CATALUNYA AL VALLÈS ORIENTAL DURANT LA GUERRA CIVIL			
MUNICIPI / SINDICAT	DATA DE CONSTITUCIÓ	DATA D'INGRÉS UGT	AFILIATS 1936 / 1937 / 1938
MARTORELLES DE DALT			
Oficis diversos	28.12.1936	1.1.1937	11/34
MOLLET DEL VALLÈS			
Oficis diversos		12.4.1937	/294
Fabril i tèxtil			/1.000
MONTMANY DE PUIG-GRACIÓS			
Oficis diversos			
MONTMELÓ			
Oficis diversos		17.11.1936	/95
MONTORNÈS			
Oficis diversos		8.1936	68 (s/d)
Treballadors de la terra	1.8.1937	1.10.1937	/24
Metal·lúrgic	1938	//38	
Productes químics	4.7.1936	6.1937	46
Treballadors de la terra			/24
MONTSENY			
Oficis diversos		20.8.1936	/131
PARETS			
Oficis diversos	1.8.1936	1.8.1836	/450
Fabril i tèxtil		1.8.1936	404/490
Treballadors del camp		9.11.1936	40
RIELLS DEL FAI			
Oficis diversos	15.12.1936	1.1.1937	/76
Treballadors de la terra		7.1937	/35
LA RIERA (CÀNOVES I SAMALÚS)			
Oficis diversos		9.1936	
LA ROCA DEL VALLÈS			
Oficis diversos	15.8.1936	30.8.1936	107
SANT CELONI			
Oficis diversos		9.1936	182
Arts blanques		1938	//103
SANT ESTEVE DE PALAUTORDERA			
Oficis diversos ¹⁵		30.8.1936	146/175
Fabril i tèxtil			/120
SANT FELIU DE CODINES			
Oficis diversos ¹⁶	15.6.1936	2.7.1936	125/800
Fabril i tèxtil			575/446
Treballadors de la terra		12.7.1936	31/85
Metal·lúrgic		25.5.1937	/25

¹⁵ La seu del sindicat es trobava a l'«Antic Patronat». El president, el novembre de 1936, era Josep Parrachs (?). Els 146 afiliats que tenia en aquesta data es distribuïen en els oficis següents: 88 treballadors del camp, 17 del ram de la construcció, 2 «secretaria de l'ajuntament», 6 confecció, 11 xofers, 5 alimentació, 2 recaders, 11 comerç i 4 peruqueria. AGGC/S PS Barcelona 1.435.

¹⁶ La seu es trobava a la plaça Josep Umbert, número 1. El president, el desembre de 1936, era Jaume Davi, i el secretari Isidre Miralda. Els afiliats que tenia en aquesta data es distribuïen en els oficis següents: 575 tèxtil, 60 manobres i peons, 31 rabassaires, 9 pintors, 25 metal·lúrgics, 7 fusters, 4 barbers i 14 del ram de l'alimentació. AGGC/S PS Barcelona 1.435.

ANNEX I SINDICATS DE LA UGT DE CATALUNYA AL VALLÈS ORIENTAL DURANT LA GUERRA CIVIL			
MUNICIPI / SINDICAT	DATA DE CONSTITUCIÓ	DATA D'INGRÉS UGT	AFILIATS 1936 / 1937 / 1938
SANT FOST DE CAMPSENTELLES			
Metal·lúrgic		9.1938	//25
SANT MATEU DE MONTBUI			
Oficis diversos			
SANT PERE DE VILAMAJOR			
Oficis diversos			
SANTA EULÀLIA DE RONÇANA			
Oficis diversos	30.1.1937	29.3.1937	/52
Treballadors de la terra			
SANTA MARIA DE PALAUTORDERA			
Oficis diversos		10.4.1936	130/438
Fabril i tèxtil			/182
Transport			//7
Treballadors de la terra			//40
VALLGORGUINA			
Oficis diversos		9.1937	/23
VILAMAJOR			
Oficis diversos	15.8.1936	21.11.1936	/212
Construcció		10.1936	/26
Fabril i tèxtil	2.8.1936	15.8.1936	/150
VILALBA SASSERRA			
Obrers agricultors			37 (s/d)

ANNEX II SINDICATS DE LA CNT AL VALLÈS ORIENTAL DURANT LA GUERRA CIVIL ¹⁷	
MUNICIPI	AFILIATS
Alba del Vallès (Sant Fost de Campsentelles)	50
L'Ametlla del Vallès	40
Baix Montseny (Sant Celoni)	700
Bigues	29
Campins	20
Canovelles	20

¹⁷ En el quadre hem respectat la toponímia emprada en el document, que reflecteix els canvis que en aquest àmbit va comportar el procés revolucionari dut a terme en aquell context. En alguns casos el canvi consistia a eliminar el «Sant» o «Santa» que encapçalava el topònim, en altres, el canvi va ser total. Així al Vallès Oriental, Santa Fe del Montseny va esdevenir Alt Montseny; Sant Celoni, Baix Montseny; Sant Esteve de Palautordera, Vallflorida; Sant Fost de Campsentelles, Alba del Vallès. «Confederación Regional del Trabajo de Cataluña. Sección Comarcas. Estadísticas sindical y política. Vallès Oriental», AGGC/S PS Barcelona 918; i relació de sindicats de camperols, *Campo. Órgano de la Federación Regional de Cataluña. AIT*, 31-7-1937. Els sindicats de Sant Feliu de Codines, Sant Celoni, Gualba i Montornès del Vallès estigueren representats en el «Pleno de Campesinos convocado por la CNT», el setembre de 1936. Els respectius delegats foren Josep Ventura, Marià Rubió, Joan Colls i Marià Clivelles. També hi participà l'anomenat Comitè Comarcal de Mollet del Vallès Oriental. AGGC/S PS Madrid 523.

ANNEX II
SINDICATS DE LA CNT AL VALLÈS ORIENTAL DURANT LA GUERRA CIVIL¹⁷

MUNICIPI	AFILIATS
Cànoves i Samalús	21
Cardedeu	500
Castellterçol	16
Codines del Vallès (Sant Feliu de Codines)	200
Figaró	40
Les Franqueses	75
Granollers	4.000
Gualba	70
La Garriga	307
La Llagosta	23
La Roca	59
Lliçà de Munt	6
Llinars	200
Martorelles de Baix	82
Martorelles de Dalt	46
Mollet del Vallès	2.000
Montmany de Puig-graciós	21
Montmeló	155
Montornès del Vallès	126
Montseny	21
Palautordera (Santa Maria de Palautordera)	70
Ronçana (Santa Eulàlia de Ronçana)	56
Sant Pere de Vilamajor	60
Vallromanes	12

Ponències